

ШАРҲИ УСТУВОРИИ МОЛИЯВИИ НИЗОМИ БОНКИИ ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН¹ ДАР СЕМОҲАИ ЯКУМИ СОЛИ 2025

Дар давраи ҳисоботӣ бо вуҷуди номуайяниҳо дар иқтисодиёти ҷаҳон ва идома ёфтани муҳолифатҳои таҷоратию сийёсӣ бо назардошти таъсири эҳтимолии онҳо ба иқтисодиёти кишвар, нишондиҳандаҳои асосии устувори молиявии низоми бонкӣ дар маҷмӯъ тамоюли муътадилро касб намуда, ба талаботи мақбул ҷавобгӯ буданд.

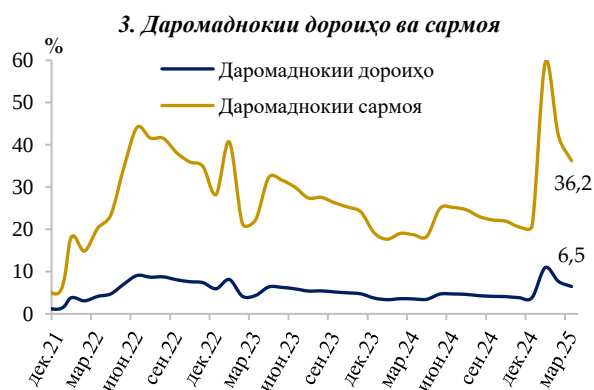
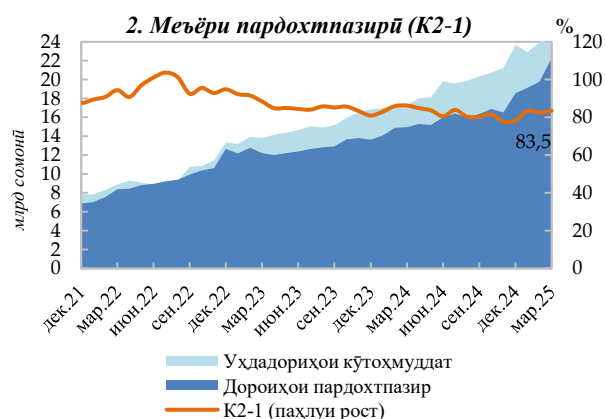
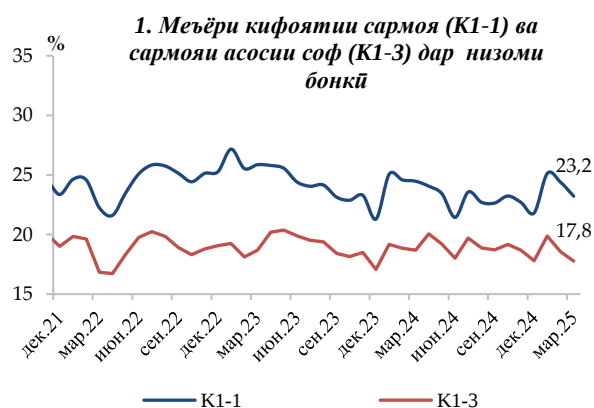
Кифоятии сармоя. Меёри кифоятии сармоя (K1-1) ва меёри кифоятии сармояи асосии соф (K1-3) нишондиҳандаҳои асосии устувори молиявӣ дар низоми бонкӣ ба ҳисоб рафта, дар охири моҳи марти соли 2025 аз ҳудуди муқарраршуда 11,2 банди фоизӣ (б.ф.) ва 7,8 б.ф. зиёд иҷро гардида, мутаносибан 23,2 фоиз ва 17,8 фоизро ташкил доданд.

Мавриди зикр аст, ки аз сатҳи талаботи ҳадди ақал баланд қарор доштани нишондиҳандаи меёри кифоятии сармоя ба кам шудани талафоти эҳтимолии молиявӣ ва таъмини фаъолияти бемамониати низоми бонкӣ мусоидат менамояд.

Пардохтпазирӣ. Меёри пардохтпазирӣ (K2-1) дар сатҳи низом ба талаботи ҳадди ақали меёри мақбул (30 фоиз) мутобиқ буда, 83,5 фоизро ташкил намуд. Меёри пардохтпазирӣ барои ташкилотҳои қарзии низомсоз низ ба талаботи ҳадди ақали меёри мақбул (50 фоиз) мутобиқ буда, ба 78,2 фоиз баробар гардид. Пардохтпазирии бо асъори хориҷӣ ифодаёфтаи низоми бонкӣ 93,6 фоизро ташкил намуд.

Сатҳи баланди пардохтпазирии низоми бонкӣ барои иҷрои саривақтии уҳдадориҳои қутоҳмуддат ва гузаронидани амалиётҳои молиявӣ, инчунин таъмини устуворӣ дар ҳолатҳои стрессӣ мусоидат менамояд.

Даромадноқӣ. Дар давраи ҳисоботӣ нишондиҳандаҳои даромадноқӣ аз рӯйи дороиҳо ва сармоя ҳамчун ифодакунандаи самаранокии фаъолияти низоми бонкӣ, тамоюли муътадил дошта, мувофиқан 6,5 фоиз ва 36,2 фоизро ташкил намуданд.

¹ Бонкҳо, ташкилотҳои қарзии гайрибонкӣ ва ТАҚХ

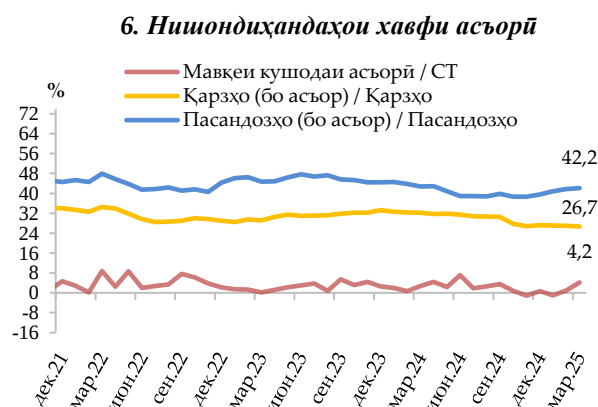
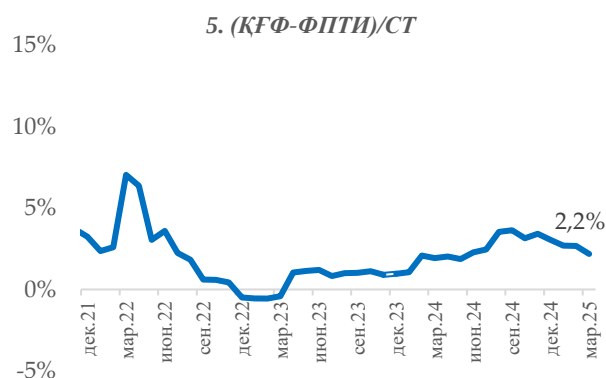
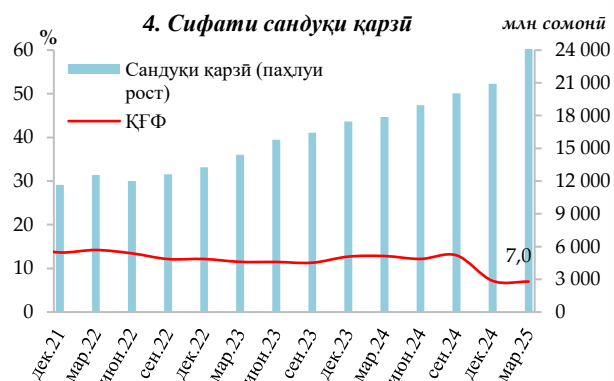
Сифати сандуқи қарзӣ. Ҳиссаи қарзҳои ғайрифайол (ҚҒФ)² дар сандуқи қарзӣ дар натиҷаи чораҳои самараноки андешидашуда нисбат ба ҳамин давраи соли қаблӣ 5,9 б.ф. кам шуда, 7,0 фоизро ташкил намуд. Бояд қайд намуд, ки ин нишондод пасттарин дар панҷ соли охир ба ҳисоб меравад.

Нишондиҳандаи фонди пӯшонидани талафоти имконпазир (ФПТИ) нисбат ба ҚҒФ бошад, дар ин давра ба 88,2 фоиз баробар гардид.

Таносуби нишондиҳандаи ҚҒФ тарҳи ФПТИ нисбат ба сармояи танзимшаванда (СТ) ба ҳолати 31 марти соли 2025 2,2 фоизро ташкил дод, ки ин нишондод кам будани сарбории ҚҒФ-ро ба сармоя ифода менамояд.

Хавфи асҷорӣ. Дар давраи ҳисоботӣ ҳиссаи қарзҳои асҷорӣ ва пасандозҳои асҷорӣ дар муқоиса ба интиҳои моҳи марти соли 2024 ба андозаи 5,5 б.ф. ва 0,5 б.ф. коҳиш ёфта, мувофиқан 26,7 фоиз ва 42,2 фоизро ташкил намуданд. Раванди коҳишёбии доллариқунонӣ аз коҳиш ёфтани хавфи асҷорӣ ва таъсири омилҳои беруна ба низоми бонкӣ гувоҳӣ медиҳад.

Яке аз роҳҳои муайян намудани осебпазирии сармояи низоми бонкӣ ба хавфи асҷорӣ ин таносуби мавқеи умумии қушодаи асҷорӣ нисбат ба сармояи танзимшаванда мебошад, ки номувофиқатии мавқеи қушодаи асҷориро аз рӯйи дороиҳо ва уҳдадориҳо нишон медиҳад. Тибқи таҳлилҳо сармояи низоми бонкии Тоҷикистон аз хавфи асҷорӣ нисбатан камтар осебпазир буда, нишондиҳандаи болозикр дар интиҳои моҳи марти соли 2025 4,2 фоизро ташкил дод.

Манбаъ: ҳисобҳои БМТ